

Asia: VN/12442/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja rikoslain 44 väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Kiitämme mahdollisuudesta lausua esityksestä. Heti aluksi lausunnonantaja haluaa todeta, ettei nyt lausunnolla oleva hallituksen esitys helpota matkailun avautumista tai yhteiskunnan palaamista normaalitilanteeseen - päinvastoin. Paikoin matkustamista esityksessä jopa vaikeutetaan nykyisestä. Valtioneuvosto on ilmoittanut valmiuslain mukaiset poikkeusolot päättyneeksi 27.4.2021. Lisäksi hallitus on todennut, että Suomessa epidemia on tällä hetkellä rauhoittumassa, ja että rokotuskattavuuden kasvaessa pienenee myös riski vakaville tautitapauksille. Hallituksen mukaan koronavirusepidemia on hallittavissa viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin eikä poikkeusoloja enää tarvita. Huomioiden edellä oleva ja käsittelyssä olevan hallituksen esityksen pitkälle menevä perusoikeuksien rajoittaminen, EU:n vapaan liikkuvuuden periaatteen vastaisuus sekä EU:n komission suositusten vastaisuus, tulisi hallituksen esitys olla erittäin huolellisesti perusteltu sekä muutosten ja maahantulon edellytysten selkeästi laadittu. Valitettavasti näin ei kuitenkaan ole, minkä vuoksi lausunnonantaja katsoo, että hallituksen esitystä tulisi tarkastella kokonaisuudessaan uudelleen.

Esitämme asiaa käsiteltäessä kunnioittaen huomioitavaksi seuraavaa:

- Suomen on lähtökohtaisesti luovuttava kaikista suhteettomista maahantulon rajoituksista.
- Suomen on noudatettava EU:n sisäistä vapaata liikkuvuutta ja pyrittävä minimoimaan kaikkia siihen tehtäviä poikkeuksia tai mikäli sellaisia tehdään, perustelemaan ne erityisen hyvin.
- Suomen on noudatettava EU komission linjauksia ja avattava rajat ja matkustaminen samassa tahdissa muun Euroopan kanssa huomioiden myös sisäraajatarkastukset.
- Suomen on yksinkertaistettava maahantulon järjestelyitä ja luovuttava maahantulon jälkeen vaadittavasta 2. testistä. Erityisesti esitystä on muutettava kuljetus- ja logistiikkahenkilöstön osalta, jotka tulee ehdottomasti vapauttaa 72-120 h kuluttua tehtävästä 2. testistä.

- Esityksen ikärajan tulee vastata yleisiä rokotusohjelman suosituksia ja esityksen vaatimusten tulisikin siten koskea vain 16 -vuotta täyttäneitä.

- Koska kyse on määräaikaisesta poikkeussäätelystä, tulisi sen voimassaolo olla mahdollisimman rajattu. Tilannetta tulisi voida tarkastella lyhyin väliajoin, ja vain ehdottomasta tarpeesta säätelyä tulisi olla mahdollisuus jatkaa – kuten on toimittu myös valtioneuvoston päätösten kanssa.

Lausunnonantaja katsoo, että muutosten tulisi aluksi voimassa aivan korkeintaan vuoden 2021 loppuun.

- Maahantuloon ja matkustukseen kohdistuvat enimmäisrajoitukset tulee määritellä selkeästi ja tyhjentävästi lakimuutoksessa. Paikallisille terveys- yms. viranomaisille ei voida enää siinä kohdin jättää valtuutta säätää tiukemmista rajoituksista tai ohjeistuksista esim. omaehtoisen karanteenin osalta.

- Mikäli maahantuloa rajoitetaan, tulisi se tehdä portaittain ja riskiarvioperusteisesti, jolloin rajoitukset noudattaisivat minimiperiaatetta, eikä kaikista maista saapuvia kohdeltaisi vaikeimmassa tilanteessa olevien maiden mukaisesti.

Lopuksi

Matkustaja-aluksilla ja muutoinkin matkailun parissa on jo tehty merkittäviä ja todistetusti tehokkaita toimia koronan leviämisen estämiseksi. Suomalaisilla matkustaja-aluksilla on pandemian aikana (erityisesti ennen kiristyneitä matkustusrajoituksia) matkustanut miljoonia matkustajia, eikä THL:n tietoon käsityksemme mukaan ole tullut yhtään aluksilla levinnyttä tai syntynyttä tautiketjua.

Lausunnonantaja katsoo, etteivät esitetyn kaltaiset matkailun rajoitukset enää tässä kohdin ole perusteltuja ja nykyisessä muodossaan ne ovat ylimitoitettuja ja suhteellisuusperiaatteen vastaisia. Pyydämmekin lainsäätäjää harkitsemaan esitystä kokonaisvaltaisesti uudestaan.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

Toimenpiteet ovat näkemyksemme mukaan ylimitoitettuja terveysturvallisuuden takaamiseksi.

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi rajat ylittävässä liikenteessä?

Ehdotetut toimenpiteet eivät ole välttämättömiä eivätkä oikeasuhtaisia tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Toimenpiteiden osalta tulisi noudattaa EU:n yhteisiä suosituksia sekä sisärajojen osalta vapaata liikkuvuutta.

- **Mille rajanylityspisteille terveydenhuollon henkilökuntaa on resursoitu? (nimet)**
- **Millä aikavälillä terveysviranomaisia on em. rajanylityspisteillä paikalla tällä hetkellä? (tuntia/vrk)**

- Kuinka paljon terveydenhuollon henkilöresurssia rajanylityspisteille oli huhtikuussa 2021 resursoitu henkilötyövuosina?

-

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

-

Mitä mahdollisuuksia ja ratkaisuvaihtoja on käytettävissä organisaatiossanne tai alueellanne ehdotettujen säännösten toimeenpanoon liittyen?

-

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

Ei. Ikärajamäärittely on epäselvä eikä noudata Covid-19 rokoteohjelman suosituksia. Säännöksiä tulisi soveltaa vain 16 vuotta täyttäneisiin. Samoin 2. testin osalta poikkeus tulisi koskea vähintään kaikkia 16 c § määriteltyjä tahoja eikä vain diplomaatteja. Katsomme, että 2. testi on lähtökohtaisesti tarpeeton.

Kuusinen Nea
Tallink Silja Oy